

Miljøverndirektoratet
Postboks 5672 Torggarden,
7485 Trondheim
post@miljodir.no

Dato: 05.04.2024

Høringsinnspill - Endring i forskrifter om fiske etter anadrome laksefisk i sjø og vassdrag

Vi viser til Miljødirektoratets høringsnotat datert 23.02.2024 med Forslag om endring i forskrifter om fiske etter anadrom laksefisk i sjø og vassdrag.

Organisasjonene Norske Sjølaksefiskere, Finnmark Sjølaksefiskerforening, Sør-Varanger Sjølaksefiskarlag, samt Rogaland og Agder Sjølaksefiskelag representerer sjølaksefiskere og grunneiere/rettighetshavere til sjølaksefiske i hele Norge.

Vi har følgende kommentarer til høringsutkastet:

- 1) Vi reagerer på at Lokal forvaltning (dvs. elveeierlag) har hatt mulighet til å sende sine innspill til endringsforslaget innen november 2023, mens sjølaksefiskernes organisasjoner ikke har denne statusen som innspills partner tidlig i prosessen. Vi undres på hva som er bakgrunnen for denne forskjellsbehandlingen. Vi vil minne både Statsforvalter og Miljødirektoratet om at rettigheten til fisket på laks er en rettighet som både gjelder for rettighetshavere i elv og rettighetshavere med sjøgrunn.
- 2) I høringsutkastet foreslås det å stenge samtlige fjorder på Nordmøre med bakgrunn i re-etablering av bestander i flere elver etter Rotenonbehandling. Det er forståelig at en slik stenging av både elv og fjord er nødvendig for å gjenoppbygge bestanden i de nevnte elvene. **Vi vil imidlertid påpeke at denne stengingen må betraktes som midlertidig og at stengingen må oppheves samtidig med at fisket i elvene gjenopptas.** Dette vil være i tråd med prinsippet om lik byrdefordeling mellom sjø og elv ved eventuelle reduksjoner av laksefisket. Det vil av denne grunn ikke være akseptabelt å holde fjorden stengt for sjølaksefiske hvis en åpner for fiske i elvene tilknyttet samme fjordsystem. Et eksempel på denne forskjellsbehandlingen er at Arasvikfjorden/Vinjefjorden og Halsafjorden/Trongfjorden er stengt for sjølaksefiske, mens det tillates fiske i elvene Surna, Bævrå, Søya og Toåa. Det har til og med blitt gitt avslag på søknad om dispensasjon for museumsfiske med Kroknes laksevorpe selv om et slikt fiske vil føre til en meget begrenset beskatning av laksebestanden.
- 3) I høringsutkastet påpekes det at for elvene i Driva-regionen vil trenge sesongen 2024 til å re-etablering av bestandene etter Rotenonbehandling. Det påpekes at «...*Eventuell laks som vandrer opp i disse elvene sommeren 2024 vil derfor enten være flersjøvinter laks eller laks av fremmed opprinnelse.*» Dette betyr med andre ord at det forekommer vandring og gyting av blandede bestander i disse elvene, noe som bekreftes av flere biologer. En naturlig konsekvens

av dette er at fiske på blandede bestander også foregår i elv og vassdrag, og ikke bare i sjøen. **Vi mener derfor at forvaltningen må ta inn over seg dette faktum og ikke misbruke argumentet om fangst på blandede bestander for å fase ut sjølaksefisket når samme argumentet i høyeste grad er gyldig for elvefisket.** For Driva og Litledalselva bør det første alternativet om ikke å åpne for fiske etter verken sjøørret eller laks derfor beholdes.

- 4) Miljødirektoratet og Statsforvalteren foreslår å åpne for fiske i Dagsvikelva, Nylandselva og Kjølisdalselva på grunn av at organiseringen er kommet på plass. Vi registrerer imidlertid at det for alle disse elvene uttales følgende: «*Bestandsstatus for laks og sjøørret i vassdraget er usikker...*». Likevel foreslår både Statsforvalter og Miljødirektoratet å åpne for fiske etter laks og sjøørret i hele juli måned. For Kjølisdalselva heter det til og med at «*Bestandsstatus for laks ... er vurdert til ikke selvreproduserende*». **Under slike forhold bør føre var prinsippet komme til anvendelse ved at disse elvene ikke åpnes for fiske.** Det er sterkt bekymringsverdig at Statsforvalteren og Miljødirektoratet velger å se bort fra føre var prinsippet og tillate fiske i disse elvene uten noen begrensning i fangst per fisker eller døgnkvote.
- 5) I likhet med høringsuttalelsen fra Agder og Rogaland Sjølaksefiskerlag vil vi påpeke det som Lov om naturmangfold §8 sier om kunnskap: "*Offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om artens bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologisk tilstand, samt effekten av påvirkninger. Myndigheter skal videre legge vekt på kunnskap som er basert på generasjoners erfaringer gjennom bruk og samspill med naturen*". Sjølaksefisket representerer en viktig bidragsyter til et slikt kunnskapsgrunnlag og bør derfor i større grad være medvirkende i utarbeidelse av forvaltningsmodeller for anadrom laksefisk. Anvendelse av føre-var-prinsippet plikter forvaltningen å bygge opp et tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag som grunnlag for å fatte forvaltningstiltak. Vi vil derfor etterspørre hvilket nytt kunnskapsgrunnlag som er opparbeidet i de senere årene og hva som gjøres videre for å framskaffe et slikt grunnlag gitt at forvaltningen anvender føre-var-prinsippet som argument for reguleringene.
- 6) Hurdals-erklæringa slår fast at sjølaksefisket skal opprettholdes, noe Miljødirektoratet forplikter å forholde seg til. Her heter det bl.a at en skal «*...sikre at de eksisterende rettighetene til fiske i sjøsamiske områder er reelle*» samt «*...beholde et bærekraftig sjølaksefiske som en viktig næring og kultur- og tradisjonsbærer*». Det er på høy tid å gjennomgå stenginga av halve Norge for sjølaksefiske i 2021 i lys av dette. Spesielt sett opp imot gjenåpning av elver som har vært stengt i samme tidsrom. Skal elver gjenåpnes, må dette også gjelde tilknyttede områder for sjølaksefiske.

- 7) Vi sjølaksefiskere krever svar på hvorfor det tillates sportsfiske i elver og salg av tusenvis av fiskekort hvis trusselbildet mot villaksen er så overhengende som forvaltningsmyndighetene hevder.

For Norske Sjølaksefiskere, Sør-Varanger Sjølaksefiskarlag, Finnmark Sjølaksefiskerforening, og Rogaland og Agder Sjølaksefiskarlag.

Frode Kjersem (sign)

Norske Sjølaksefiskere

Frank Emil Trasti (sign)

Sør-Varanger Sjølaksefiskarlag

Lena Olsen (sign)

Finnmark Sjølaksefiskerforening

John Mong (sign)

Rogaland og Agder Sjølaksefiskarlag